



Aan de leden van de  
Verenigde Vergadering

V.V:	30 juni 2010	Datum	18 mei 2010
Agendapuntnr.	11	Bijlagen	
Onderwerp	Verzoek tot starten van voorbereiding verbetering van de minst veilige delen van de primaire waterkeringen categorie C (PWK categorie c)		

## 1. Inleiding

De maatregel in het Waterbeheerplan HHSK 2010-2015 dat HHSK in de planperiode de minst veilige delen van de primaire waterkeringen categorie C langs de Hollandse IJssel verbetert (verder maatregel PWK cat C genoemd) kent als voorwaarde "mits over de financiering hiervan afdoende afspraken kunnen worden gemaakt met het Rijk" (zie WBP pagina 20).

Gezien de ontwikkelingen rondom de actie STORM, de bezuinigingsoperatie bij het Rijk, de kostenstijgingen bij het huidige HoogWater BeschermingsProgramma (HWBP) en de verwachte druk op een nieuw HWBP concluderen wij dat aan die voorwaarde in ieder geval in de planperiode niet zal worden voldaan.

Op 3 maart hebben wij tijdens een informele VV de kennis van de slechte of onvoldoende staat waarin de waterkeringen categorie C langs de Hollandse IJssel zich nu bevinden met u gedeeld. Het lijkt ons passend de waterkeringen categorie C langs de Hollandse IJssel de nodige aandacht te geven en een eerste nadere oriëntatie uit te voeren.

## 2. Voorstel

Besluiten om te starten met de voorbereiding om in de planperiode de minst veilige delen van de primaire waterkeringen categorie C langs de Hollandse IJssel te verbeteren ondanks dat duidelijk is dat rijksfinanciering vooralsnog niet verwacht kan worden (uitvoeren maatregel WBP).

## 3. Achtergrondinformatie

Gezien de ontwikkelingen rondom de rijksfinanciën en de actie STORM hebben wij ingeschat dat voorlopig niet aan de door u gestelde voorwaarde van rijksfinanciering zal worden voldaan en in november 2009 besloten om de start van de maatregel PWK cat C tot nader order uit te stellen en alle activiteiten ter voorbereiding van deze maatregel aan te houden. Concreet betekent dit dat de werving van projectleiders voor projecten ter realisatie van deze maatregel is gestopt. Het al gevoteerde aanvangskrediet is niet aangesproken.

Op 3 maart zijn de voorlopige resultaten van de toetsing Primaire Waterkeringen in de informele VV behandeld. De voorlopige resultaten van de toetsing laten zien dat grote delen van de waterkeringen categorie C langs de Hollandse IJssel afgekeurd zullen worden. Van totaal 35,6 km wordt voorlopig 1,3 km afgekeurd op hoogte en wordt 28,7 km afgekeurd op stabiliteit (18,9 van 19,2 totaal aan de zijde Krimpenerwaard). Vervolgens hebben wij met u van gedachten gewisseld over mogelijke consequenties en vervolgtacties.

Uit de voorlopige toetsresultaten blijkt dat de waterkering aan de Krimpenerwaardse zijde over de gehele lengte overall ongeveer even slecht is. Een verkleining van de overstromingskans is alleen mogelijk als grotere delen van deze dijk worden aangepakt. De resultaten voor de waterkeringen aan de Schielandse zijde zijn anders. Twee dijkvakken zijn substantieel slechter dan alle andere

dijkvakken. De rest van de afgekeurde dijkvakken wijken beperkt af van de norm (voldoet net niet). Door het aanpakken van deze twee dijkvakken wordt een substantiële vermindering van het overstromingsrisico bereikt (de nieuwe zwakste schakels na verbetering zijn aanzienlijk sterker dan de huidige zwakste schakels). Een globale berekening van het overstromingsrisico (en de verbetering) is mogelijk, maar is kostbaar en tijdrovend en is om die reden achterwege gebleven.

Om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van HHSK, stellen we het volgende voor:

- het voorbereiden van een dijkversterking van de twee zwakste dijkvakken van de Hollandse IJssel, Schielands zijde (ca. 340m Dorpsstraat Capelle a/d IJssel en ca. 450m Oosteinde Moordrecht);
- het starten van besprekingen opdat afspraken gemaakt worden met het rijk in die zin dat alle kosten gezien moeten worden als voorfinanciering en achteraf in aanmerking blijven komen voor subsidie;
- afhankelijk van afspraken over financiering en nog te ontwikkelen inzichten in de te verwachten kosten voor voorbereiding en globale schattingen voor uitvoering opnieuw te besluiten over verdergaande voorbereiding van de overige dijkvakken op een later tijdstip (bij kredietvoorstel voor voorbereiding van de dijkversterkingen).

#### **4. Motivering voorstel**

Gezien het reglement van HHSK (de algehele taakstelling van het waterschap) is HHSK verantwoordelijk voor de instandhouding van de stabiliteit en het profiel van de waterkeringen verder uitgewerkt in de leggers met minimale afmetingen. HHSK is daarom (bestuurlijk) verantwoordelijk en aanspreekbaar op de waterveiligheid. Verwacht mag worden dat bij eventueel falen van de waterkeringen (of problemen van beperktere aard tijdens hoog water) HHSK door publiek, media en politici aangesproken zal worden op deze verantwoordelijkheid en taakstelling. Bovendien is HHSK volgens de huidige jurisprudentie aansprakelijk voor schade als gevolg van falen van waterkeringen als HHSK aantoonbaar tekort geschoten is in het vervullen van de opgelegde taak (zorgplicht) en mogelijk op grond van artikel 6:174 BW vanwege het niet voldoen van een opstal aan de eisen die men er onder gegeven omstandigheden aan mag stellen (uitspraak in de zaak Wilnis).

De derde toetsing van de primaire waterkeringen (inclusief primaire waterkeringen categorie C) wordt formeel in 2011 aan de Tweede Kamer aangeboden. Tot die tijd voldoet HHSK strikt genomen aan de gestelde eisen in de wet. Na vaststelling van de toetsresultaten zullen de afgekeurde dijkvakken worden aangemeld voor het hoogwater beschermingsprogramma (HWBP). Dijkvakken die voor het eerst aan de norm moeten voldoen komen wettelijk voor 100% in aanmerking voor subsidie door het rijk. Het huidige HWBP loopt tot 2015 en biedt geen ruimte om projecten toe te voegen. De ramingen voor het huidige programma belopen ruim meer dan het bedrag dat door het rijk initieel beschikbaar is gesteld. Voor de periode tussen 2015 en 2020 is nog niets geregeld. Wij verwachten dat het moeilijk zal worden om de projecten van HHSK op een nieuw HWBP te krijgen omdat vanuit diverse waterschappen een grote hoeveelheid projecten zal worden aangemeld. Veel waterkeringen categorie a die in de tweede toetsronde niet getoetst konden worden zullen nu afgekeurd worden. Indien prioriteiten gesteld moeten worden zullen naar verwachting waterkeringen categorie a hoger op de lijst belanden dan waterkeringen categorie c. Bovendien is bij het rijk de financiering van een nieuw HWBP nog niet geregeld, evenmin als financiering van de kostenstijgingen van het huidige programma.

Financiering van versterkingen door het rijk lijkt binnen afzienbare termijn niet haalbaar. Financiering door HHSK van voorbereiding en uitvoering van alle primaire waterkeringen categorie C (zo'n 30 km) is een buitenproportionele last. Het volledig voorbereiden en verbeteren van alle afgekeurde waterkeringen voor rekening van HHSK is daarom (nog) niet aan de orde.

Niet alleen de ervaringen bij HHSK, maar ook landelijk laten zien dat het ramen van de kosten van complexe dijkversterkingen lastig is. Om voldoende inzicht te krijgen in wat het (financieel)

betekent als zou worden overgegaan tot een versterking van de primaire waterkeringen categorie C is een nadere oriëntatie noodzakelijk.

Het oppakken van de voorgestelde maatregelen doet recht aan de verantwoordelijkheden en taakstelling van HHSK, maar houdt tevens rekening met de beperkte financiële slagkracht om dergelijk activiteiten die eigenlijk gefinancierd moeten worden door het rijk (tijdelijk) over te nemen. Het laat zien dat HHSK zijn verantwoordelijkheid neemt.

## **5. Gevolgen/consequenties**

### **Financieel**

Consequentie van de voorwaarde in het WBP is dat in de programmabegroting zowel een indicatie van de kosten van de maatregel als de subsidie zijn opgenomen. Omdat de voorbereiding nog niet gestart is, is ook nog geen rekening gehouden met niet subsidiabele kosten (zoals grondverwerving). Bij het vaststellen van de programmabegroting 2010 is tevens een aanvankskrediet van €100.000,- gevoteerd (zie pagina 62, programmabegroting), nog uitgaande van uiteindelijke financiering door het rijk. Om een reëlere inschatting te kunnen maken van zowel de kosten voor voorbereiding als voor de dijkversterkingen als geheel is het noodzakelijk een eerste voorbereidende studie te doen (waarbij onder andere diverse alternatieven worden afgewogen en geraamd). Het betreft een oriëntatie op voorbereiding en uitvoering. Met het gevoteerde krediet kan een allereerst stap gezet worden. Risico is echter dat deze kosten uiteindelijk niet gesubsidieerd worden.

Indien na inzet van het aanvankskrediet besloten wordt om een verdere voorbereiding van dijkversterkingen niet voort te zetten levert dit direct een eenmalige last op van €100.000,- ten laste van de lopende begroting omdat afschrijving niet mogelijk is vanwege het ontbreken van een vast activum (er is geen dijk versterkt).

De kosten van de investeringen worden pas zichtbaar in de lasten na afsluiting van het krediet nadat het project is afgerond. Dat betekent dat eventuele lasten als gevolg van het uitblijven van subsidie pas doortellen in de lasten van HHSK na afronding van een eventuele dijkversterking of na een besluit om alsnog de voorbereiding af te breken. In het eerste geval vallen de lasten buiten de planperiode van de lopende begroting.

Gezien het feit dat de voorbereiding van de dijkversterkingen niet gestart is zijn er geen reële ramingen van de uitvoeringskosten te noemen. Voor het voorbereiden van de twee dijkversterkingen is een bedrag van €1 miljoen à €2 miljoen te noemen als een eerste grove schatting. De totale kosten voor het versterken van de twee zwakste delen zijn eigenlijk nog niet te ramen. Een eerste grove schatting geeft een orde grootte van €10 miljoen.

Bij dijkversterkingen wordt de dijk ontworpen met een horizon van 50 jaar. Dijkversterking kunnen conform de nota afschrijvingsbeleid worden afgeschreven in 40 jaar. Rekeninghoudend met een rente van 4% conform de voorjaarsnota 2010 kunnen we het volgende stellen.

De jaarlasten, na afsluiten van het krediet bedragen gemiddeld €45.000,- per €1 miljoen geïnvesteerd vermogen (€65.000,- in het eerste jaar en €25.000,- in het laatste jaar).

### **Personeel**

Ten behoeve van de activiteiten in het kader van deze maatregel wordt tijdelijk personeel ingehuurd.

## **6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren**

Wij zullen rijk, provincie, HWBP, UvW en omliggende waterschappen informeren over het besluit. Provincie en rijk zullen wij, conform de afgesproken procedures, benaderen voor besprekingen over afspraken over een toekomstige financiering.

Gemeenten langs de Hollandse IJssel zullen wij informeren over het besluit en specifiek zullen wij de gemeente Zuidplas en de gemeente Capelle a/d IJssel informeren over de eerste voorbereidingen van dijkversterkingen in deze gemeenten. Overige communicatie zal plaatsvinden in lijn met de regulier communicatie over besluitvorming van de VV.

### **7. Verdere aanpak, procedure, planning**

Zie onder 6 en is nader uit te werken als eerste vervolgstap.

### **8. Evaluatie**

Na afronding (of beëindiging) worden dijkversterkingprojecten eenmalig geëvalueerd.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

w.g.

w.g.

M.J.H. van Kuijk

mr. J.H. Oosters